

Išigaliojo nauja LR viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo redakcija, kuri jau nuo kitų metų gerokai sutrumpins viešojo sektoriaus finansinių ataskaitų parengimo ir audito terminus. Vis dėlto, pakeitimas, siekiant suteikti laiko viešajam sektoriui pasirengti, priimtas jau 2021 m. gruodį, tačiau iki šiol nėra aiškių indikacijų, ar tikrai viskas pavyks sklandžiai.

Kas pasikeis?

Trumpai tariant – pasikeis terminai laiko atžvilgiu. Jei kiek plačiau, tai pakeitimai apima visas pagrindines viešojo sektoriaus rengiamas finansines ataskaitas: biudžeto vykdymo, finansines, valstybinio socialinio draudimo, privalomojo sveiktos draudimo ir kitas ataskaitas.

Žinoma, pakeitimų yra ir daugiau, tačiau pagrindinis iššūkis – tai naujieji ataskaitų parengimo terminai, kurie, kai kurių ataskaitų atveju, trumpinami tikrai ženkliai.

Kaip buvo iki šiol?

Iki šiol metinės ataskaitos turėjo būti teikiamos kontroliuojančiajam viešojo sektoriaus subjektui ir (arba) Finansų ministerijai finansų ministro nustatytais terminais.

Tuomet viešojo sektoriaus subjektų grupių metinių konsoliduotųjų ataskaitų rinkiniai buvo teikiami už aukštesniojo lygio konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio parengimą atsakingam viešojo sektoriaus subjektui ne vėliau kaip iki kitų metų gegužės 31 dienos.

Finansų ministerija valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį ir nacionalinį finansinių ataskaitų rinkinį teikdavo Valstybės kontrolei ne vėliau kaip iki kitų metų liepos 31 dienos, kuri spalio mėnesį jau audituotas ataskaitas kartu su auditoriaus ataskaita ir išvada teikė Seimui.

Kaip bus nuo šiol?

Atsiskaitant už 2023 metus, t.y. jau kitais metais:

- Viešojo sektoriaus subjekto metinių ataskaitų rinkinys turės būti parengtas iki kovo 1 d.
- Savivaldybių biudžeto vykdymo ataskaitos ir valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys – iki kovo 15 d.

- Subjektų grupės metinių ataskaitų rinkinys ir savivaldybių finansinių ataskaitų rinkiniai – iki kovo 20 d.
- Socialinių fondų, privalomojo sveikatos draudimo ir pensijų anuitetų fondų ataskaitų rinkiniai – iki balandžio 1 d.
- Valstybės finansinių ataskaitų rinkinys – iki balandžio 20 d.
- Vienintelis terminas, kuris kol kas (iki 2026 m.) nesikeičia – tai nacionalinio metinių ataskaitų rinkinio – jis ir toliau turės būti parengtas iki liepos 31 d.

Keičiantis ataskaitų parengimo terminams, keičiasi ir jų audito terminai – jie turės būti baigti iki gegužės 15 d., o nuo 2026 m. ir nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio auditas turės būti baigtas nebe spalio 10 d., o birželio 5 d.

Kodėl to reikėjo?

Valstybės kontrolė dar keletą metų iki visų šių pakeitimų priėmimo, kurie įvyko 2021 m., sakė, kad atsiskaityti už praėjusius finansinius metus tik kitų metų spalį nėra itin logiška. Įsivaizduokite, kad tokius atsiskaitymo terminus turėtų privatus verslas, kurio akcijomis prekiaujama biržoje – ar tikrai suinteresuotos šalys būtų patenkintos, jei sprendimus dėl įmonės galėtų priimti tik daugiau kaip po 9 mėnesių nuo finansinių metų pabaigos?

Nors viešasis sektorius galbūt nėra toks jautrus finansiniams rezultatams, tačiau net ir čia kitų metų biudžetas pradedamas dėti jau pavasarį. Taigi, iš esmės nematant ankstesnių, jau pasibaigusių finansinių metų rezultatų ir juolab – neturint nepriklausomų auditorių nuomonės dėl jų.

Pokytį įgalina ir naujos informacinės technologijos, rankinio darbo atsisakymas, kuris leidžia finansines ataskaitas parengti kur kas greičiau.

Ar mums pavyks šis pokytis?

Jei dabar reikėtų pasakyti, ar kitais metais tikrai visas audituotas finansines ataskaitas (išskyrus nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio) pamatysime gegužės 15 d., sakyčiau, kad ne. Bendraudama su daugeliu viešojo sektoriaus finansininkų matau, kad jie kol kas nėra pasirengę artėjančiam pokyčiui ir trumpesniems ataskaitų rengimo terminams. Nėra numatę, kaip efektyvinti ir trumpinti procesą.

Tačiau laiko dar yra. Rugsėjo mėnesį prasideda nauji mokslo metai. Šie bus išskirtiniai ir visai viešojo sektoriaus atskaitomybei. Blieka tikėtis, kad per juos pavyks išmokyti greitesnio, efektyvesnio ir lankstesnio darbo, perprasime naujas finansinių ataskaitų

rengimo pamokas ir pavyks mokslo metus užbaigti taip, kaip ir numatyta – gegužės 15 d.

Dr. Živilė Simonaitytė, mokymų įmonės COUNTLINE lektorė

Get real time update about this post category directly on your device, subscribe now.

[Subscribe](#)